

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการ
วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร
(Document Analysis) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ
นิเวศวิทยา นิเวศวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth
Interview) ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลกระทบเชิงนโยบายภาครัฐและเงื่อนไขการเป็นมรดกโลก
ทางธรรมชาติของป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และขั้นตอนที่ 3
เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการสนทนากลุ่ม
การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถ
สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่เขตป่าสงวนแห่งชาติด้านนิเวศวิทยาที่มีลักษณะ
ทางกายภาพที่โดดเด่น ได้แก่ พีชพันธ์ แม่น้ำเซบั้งไฟที่มีธารน้ำลอดและภูเขาหินปูน
หนาแน่น ธรณีวิทยา ประเภทสัตว์ ด้านสังคมวัฒนธรรมของผู้คนที่อยู่กับธรรมชาติ
หินหนามหน่อ ในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อมี 19 หมู่บ้านที่ได้รับความรับผิดชอบ
คุ้มครองป่าสงวนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหมู่บ้านคือ กลุ่มบ้านดู่, กลุ่มบ้านชะยู, กลุ่มบ้าน
หนองปิง และกลุ่มบ้านหนองม้า ประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์ไท - ลาว กลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไท

โຍ้ยและกะเลิง กลุ่มชาติพันธุ์มอญ - ขะแม, กลุ่มชาติพันธุ์ มะกอง ตรีชน กลุ่มชาติพันธุ์ ผสม - งอน สะลางและอื่น ๆ สำหรับการท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อในปัจจุบัน ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวแหล่งน้ำ พบว่า แม่น้ำส่วนใหญ่ในเขตหินหนามหน่อเป็นแม่น้ำตามฤดูกาล และถือว่าเป็นลำห้วยที่ไม่มีน้ำไหลในฤดูแล้งซึ่งมีแหล่งน้ำไหลตลอดทั้งปีในเขตภูเขาสูง (สูงกว่า 1,400 เมตร จากระดับน้ำทะเล) ป่าของ กวนกะอาณ น้ำมะไล และห้วยกะเลาะ นอกจากนั้นแม่น้ำเซบั้งไฟยังเป็นเขตแดนของป่าสงวนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ที่แม่น้ำเซบั้งไฟไหลผ่านมีความยาวของถ้ำประมาณ 6.4 กิโลเมตร มีขนาดความกว้าง 76 เมตรและสูง 53 เมตร มีจุดที่กว้างที่สุด 200 เมตรและสูงที่สุด 120 เมตร นอกจากขนาดของถ้ำแล้ว ภายในถ้ำยังพบหินงอก

หินย้อยที่สวยงาม มีลักษณะเป็นผาหินย้อย ไข่มุก รังน้ำ ซึ่งในนั้นมีรังน้ำยาวประมาณ 61 เมตร และ 2) การท่องเที่ยวธรณีวิทยาและดินความซับซ้อนและความหลากหลายด้านธรณีวิทยานี้ ลักษณะการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทางด้านธรณีวิทยาที่เกิดขึ้นในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ทำให้เกิดพื้นที่ภูเขาหินปูนที่กว้างใหญ่มีขนาด 1,100 เมตร โดยเป็นหินปูนที่มีหน้าดินและสายน้ำจำนวนหนึ่งหรือไม่มีเลยแสดงให้เห็นจากลักษณะหน้าดินของหินที่เก่าแก่ได้เกิดขึ้น และขยายตัวไปตามลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น ภูเขาหินปูนที่มีขนาดกว้างใหญ่เป็นลักษณะกำแพง หน้าผาสูงชันขนาด 500 เมตร อยู่ระหว่างกลางของหน้าผาสูงชันหรือด้านข้างเท่านั้น บางที่สายน้ำที่คนในท้องถิ่นเรียกว่า “กวน” ที่เกิดจากการถูกกัดเซาะกลายเป็นยอดแหลมคล้ายกับกลุ่มรูปกรวย พร้อมทั้งเป็นภูเขาหินปูนที่สูงชันมีรอยแตกรวมกันและมีลักษณะหน้าที่ดินที่สวยงามพร้อมทั้งมีร่องรอยน้ำที่กัดเซาะตามหน้าหิน และยอดภูเขาทำให้เกิดการก่อตัวใหม่และความบริสุทธิ์ของภูเขาหินปูนยังมีความแข็งแกร่ง การแตกของภูเขาหินปูนและสภาพอากาศทำให้ภูเขาหินปูนมีลักษณะที่แหลมคมและสวยงาม เช่น ล่องรอยการกัดเซาะจากน้ำจากข้างบนหน้าผาลู่หน้าดิน ทำให้เขตดังกล่าวได้ชื่อว่า “หินหนามหน่อ” (ก้อนหินที่แหลมคม) ภูเขาหินปูนหินหนามหน่อติดกับเขตผาหินปูนฟองญา - แกบ่าง ประเทศเวียดนาม เป็นพื้นที่ที่มีวิวทัศนทางด้านธรรมชาติที่สวยงามแห่งหนึ่ง มีความโดดเด่นเฉพาะของผาหินปูนที่สลับซับซ้อน ก่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพพันธุ์และธรณีวิทยาที่สำคัญของโลกป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อแตกต่างจากป่าสงวนแห่งอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่ภูเขาหินปูน มีความลำบาก และอุปสรรคในการเข้าถึงทั้งของชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ลาดตระเวน และการศึกษาค้นคว้า ผาหินปูนหินหนามหน่อไม่ใช่แค่จะมีแค่ผาหินล้อมรอบ

เท่านั้นแต่ยังคงปกคลุมไปด้วยป่าไม้ที่ซึ่งตรงกลางของผาหิน ลักษณะผามีหินล้อมอยู่
 ด้านบนของผาหิน และมีต้นไม้ใหญ่น้อยจำนวนหนึ่งที่สามารถมองเห็นได้อยู่ตามภูเขาสูง
 ซึ่งเป็นที่ที่มีหินน้อยที่มีอาณาเขตติดกับภูเขา เป็นเขตที่มีต้นไม้ใหญ่ที่มีความสูงถึง 25 เมตร
 (สูงสุด 45 เมตร) จุดกำเนิดของผาหินมีการเชื่อมต่อเข้าหากันของผาหินที่มีระดับความหนา
 ขนาด และความสูงที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วในเขตพื้นที่หินหนามหน่อจะถูกปกคลุมไป
 ด้วยป่าไม้ และประเภทของสัตว์พบว่า จากการสำรวจถิ่นที่อยู่อาศัยทางธรรมชาติตามหน้า
 ดินในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อยังพบสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง จำนวน 377 ชนิด เช่น
 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 55 ชนิด, ประเภทนก 184 ชนิด, สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ 21 ชนิด และปลา
 96 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีลักษณะคล้ายกับมนุษย์จำนวน 7 ประเภทและได้ถูกไฟป่า
 ทำลาย เช่น ช้างแดงชะนีแก้วขาว และโค่งหรือคอง จัดเป็นสัตว์ใกล้จะสูญพันธุ์ของโลกที่ยังคง
 เหลืออยู่ในโลก ส่วนชนิดอื่นๆ ประกอบด้วย นกกก 4 ประเภท ได้แก่ นกกกคอแดง
 เป็นสัตว์ที่ถูกไฟป่าคุกคาม ส่วนชนิดอื่นๆ ที่ถูกไฟป่าคุกคาม ประกอบด้วย ลิงเสน ลิงหมู
 เยื้อง กวาง นากน้ำ ไก่ขาว ปลาผา และมีนกกระจอกผาหินปูนเป็นชนิดที่อาศัยอยู่ตามผา
 หินปูนทางภาคกลางของอินโดจีน ซึ่งเป็นที่รู้จักทั่วไปในเขตป่าสงวนการสำรวจผ่านมาทำ
 ให้เห็นถึงความสำคัญของพันธุ์สัตว์ป่าหลายชนิด

2. ผลการพัฒนามาตรการการบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยว
 เชิงนิเวศในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
 เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า กลยุทธ์
 การบริหารการพัฒนา 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ 1 การมีส่วนร่วมการลงทุน
 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าสงวนแห่งชาติ มี 4 กลยุทธ์ คือ 1) การส่งเสริม สนับสนุน
 ภาคเอกชนมาลงทุนแบบยกเว้นภาษี 2) การส่งเสริม สนับสนุนค่าธรรมเนียมการขนส่ง
 3) การส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และ 4) การสร้าง
 เครือข่ายภาคเอกชนมาลงทุน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พัฒนาการ
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 5 กลยุทธ์ คือ 1) การส่งเสริม สนับสนุนภาครัฐและเอกชนเข้าร่วม
 การประชาสัมพันธ์ 2) การส่งเสริม สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ทางสื่อ สิ่งพิมพ์และ
 ดิจิทัล 3) การส่งเสริม รณรงค์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4) การส่งเสริม สนับสนุนการ
 ประชาสัมพันธ์แบบสัญจรทั่วแขวง และ 5) การส่งเสริม สนับสนุนประกวดแข่งขันการ
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับบุคลากรเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 มี 4 กลยุทธ์ คือ 1) การส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรไปศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและ

ต่างประเทศ 2) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างศูนย์การเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3) การส่งเสริม สนับสนุนเพื่อยกระดับบุคลากรด้านการศึกษา และ 4) การส่งเสริม พัฒนาสมรรถนะให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและมรดกโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 5 กลยุทธ์ คือ

1) การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาในพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) การส่งเสริม สนับสนุนรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่หลากหลาย 3) การส่งเสริม สนับสนุนการให้บริหารแก่นักท่องเที่ยว 4) การส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แก่ชุมชนและ 5) การส่งเสริม สนับสนุนปลูกจิตสำนึกที่ดีให้ภาครัฐและภาคเอกชน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 กลยุทธ์ คือ

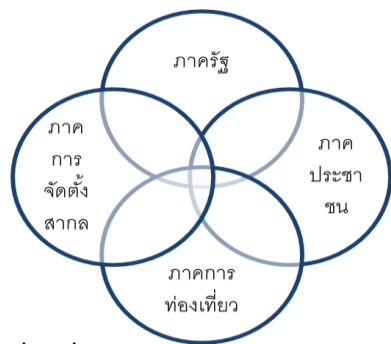
1) การส่งเสริม สนับสนุนกองทุนวิจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) การส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) การส่งเสริม สนับสนุน โครงการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่เยาวชน และผู้ที่สนใจ 4) การส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมเครือข่ายการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 6 กลยุทธ์ คือ

1) การส่งเสริม สนับสนุนการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ 2) การส่งเสริม สนับสนุนด้านความปลอดภัยและระบบสาธารณสุข 3) การส่งเสริม สนับสนุน ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4) การส่งเสริม สนับสนุนการแสดงวิถีชีวิตชุมชนและประเพณี วัฒนธรรม 5) การส่งเสริม สนับสนุนโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ 6) การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบสื่อความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งผู้วิจัยสรุปกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามห่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ดังภาพประกอบ 51

ส่วนที่
①②③

ป่าสงวนแห่งชาติ
หินหนามหน่อ
สปป.ลาว

ส่วนที่
④⑤

ส่วนที่
⑥

ภาพประกอบ 52 สรุปกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ :

กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวสะพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย
ดังภาพประกอบ 52 มีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่เขตป่าสงวนแห่งชาติด้านนิเวศวิทยาที่มีลักษณะทาง
กายภาพที่โดดเด่น ได้แก่ พืชพันธุ์ แม่น้ำ ธรณีวิทยา ประเภทสัตว์ ด้านนิเวศวัฒนธรรม ของ
ผู้คนที่อยู่กับธรรมชาติในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์
ไท - ลาว กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ไท โย้ยและกะเลิงกลุ่มชาติพันธุ์ มอญ - ขะแมกลุ่มชาติพันธุ์
มะกอง ตรี กลุ่มชาติพันธุ์ผสม - งอน สะลางและอื่น ๆ สำหรับการท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ป่า
สงวนแห่งชาติหินหนามหน่อในปัจจุบันเพื่อเข้ามาเยี่ยมชมธรรมชาติแบบดั้งเดิม ผู้ที่มาเที่ยวชม
สามารถเดินทางตามเส้นทางที่ได้กำหนดไว้ เช่น การเดินสำรวจถ้ำ การท่องเที่ยวในรูปแบบปั่น
จักรยาน และการท่องเที่ยวในรูปแบบขับขี่รถมอเตอร์ไซด์ การพักอาศัยร่วมกับชุมชนท้องถิ่น
การเรียนรู้วิถีชีวิต การเป็นอยู่ของประชาชนที่ดำรงชีวิตที่อาศัยอยู่กับป่าโดยตรงและยังเป็นการ
สร้างรายได้ในชุมชนพร้อมทั้งทำให้เกิดคุณค่าร่วมกัน ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากร
ป่าสงวนแห่งชาติอย่างมั่นคงยั่งยืนต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบที่สำคัญของ
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
หากธรรมชาติและระบบนิเวศได้รับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ในรูปแบบใดก็ตาม โอกาสที่
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเสื่อมโทรมลงหรือถูกทำลายลงก็มีอยู่สูง การให้ความรู้ความ
เข้าใจหรือการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ประการที่สอง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวซึ่งมีความสัมพันธ์กับ
องค์ประกอบแรก โดยตรงเพราะนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มักเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มี
ความปรารถนาหรือสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติในลักษณะต่าง ๆ และสภาพ
ภูมิทัศน์ตามธรรมชาติตลอดจนธรรมชาติที่ยากลำบากต่อการเดินทางและทำทนายและ

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพราะการท่องเที่ยว มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นในระยะยาวมาก มากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในรูปแบบต่าง ๆ จะช่วยให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การลงทุนเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็ก ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ การเป็นภาคีภาคี การนำสินค้าที่เป็นศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านมา ขายแก่นักท่องเที่ยว และการจ้างงานในสวนบริการอื่น ๆ เป็นต้น (สายสุนีย์ สิงห์ทัศน์ 2555, หน้า 23) และหลักการสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ดังนี้ 1) จะต้องมีการอนุรักษ์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้คงสภาพเดิมไว้ให้มากที่สุดไม่ถูกทำลาย 2) กระตุ้น จิตสำนึกของคนในท้องถิ่นให้พยายามดูแลรักษาและปกป้องทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านั้น โดยไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวเพียงเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วน ตน และ 3) ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเพื่อตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของ แหล่งท่องเที่ยวที่ตนเดินทางเข้าไปเยือนและให้ความร่วมมือแก่ชุมชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมอันเป็นมรดกตกทอดของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้คงสภาพที่ดีต่อไปนาน ๆ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2554, หน้า 67)

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยว เชียงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ 1 การมีส่วนร่วมการลงทุนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าสงวนแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับบุคลากรเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนากิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้เนื่องจากการระดมความคิดเห็นของภาครัฐ ภาคประชาชนและภาคเอกชนได้มีการเสนอ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีความเหมาะสมกับบริบทป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ สปป.ลาว ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ได้ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชน อินทเสน (2554, หน้า 10 – 23) ได้ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ : กรณีศึกษาตำบลปากน้ำปราณ พบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน 3) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และ 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณิศกรณ วังเวียน (2555, หน้า 9 – 10) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง พบว่า ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ด้าน คือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านพื้นที่เป็นการท่องเที่ยวที่มีอยู่กับธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ 2) ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษและควบคุมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3) ยุทธศาสตร์ด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นการท่องเที่ยวแบบสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยให้มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ และ 4) ยุทธศาสตร์ด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งในด้านการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการรับผลตอบแทน เพื่อย้อนกลับมาบำรุงรักษาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตั้งแต่การมีส่วนร่วมในระดับชุมชน ภาคธุรกิจผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและในส่วนของปทััญญา สิงห์คราม (2557, หน้า 141) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประวัติศาสตร์ในเขตพื้นที่ประวัติศาสตร์พันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประวัติศาสตร์ 5 ประการ เช่น 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) การสร้างองค์ความรู้ท้องถิ่น 3) การสร้างคุณค่าใหม่ 4) การสร้างการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และ 5) การเกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ
สำหรับผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผลการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยภาคีรัฐควรจะนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปศึกษาความเป็นไปได้ของ
การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ เมือง
บัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.2 ผลการวิจัยภาคีรัฐควรให้ความสำคัญของกลุ่มบ้านในเรื่อง
การท่องเที่ยวในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์และการบริการ
เพื่อให้ประชาชนได้รายได้ในชุมชน

1.3 ผลการวิจัยภาคีรัฐควรให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบ
ต่อการท่องเที่ยวด้วยการจัดการประชุมภายในชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหา
เพื่อพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ภาคีรัฐควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ
มรดกโลกทางธรรมชาติในการปกป้องรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ

2.3 ควรมีการเน้นการอบรมให้ความรู้ด้านการให้บริการอย่างเร่งด่วนและ
จัดทำเป็นแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับในการเป็นมรดกโลก

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนที่เข้ามาดำเนินการในเขตป่าสงวนแห่งชาติหิโน
นามหน่อเข้ามามีบทบาทอย่างเป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวชะพา
แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการเป็นมรดก
โลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำไปสู่การปฏิบัติกลยุทธ์การบริหาร
การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษา
ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว

3.4 ควรมีการศึกษาผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทาง
ธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.5 ควรศึกษาอัตลักษณ์ชนเผ่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ
เมืองบัวชะพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว